

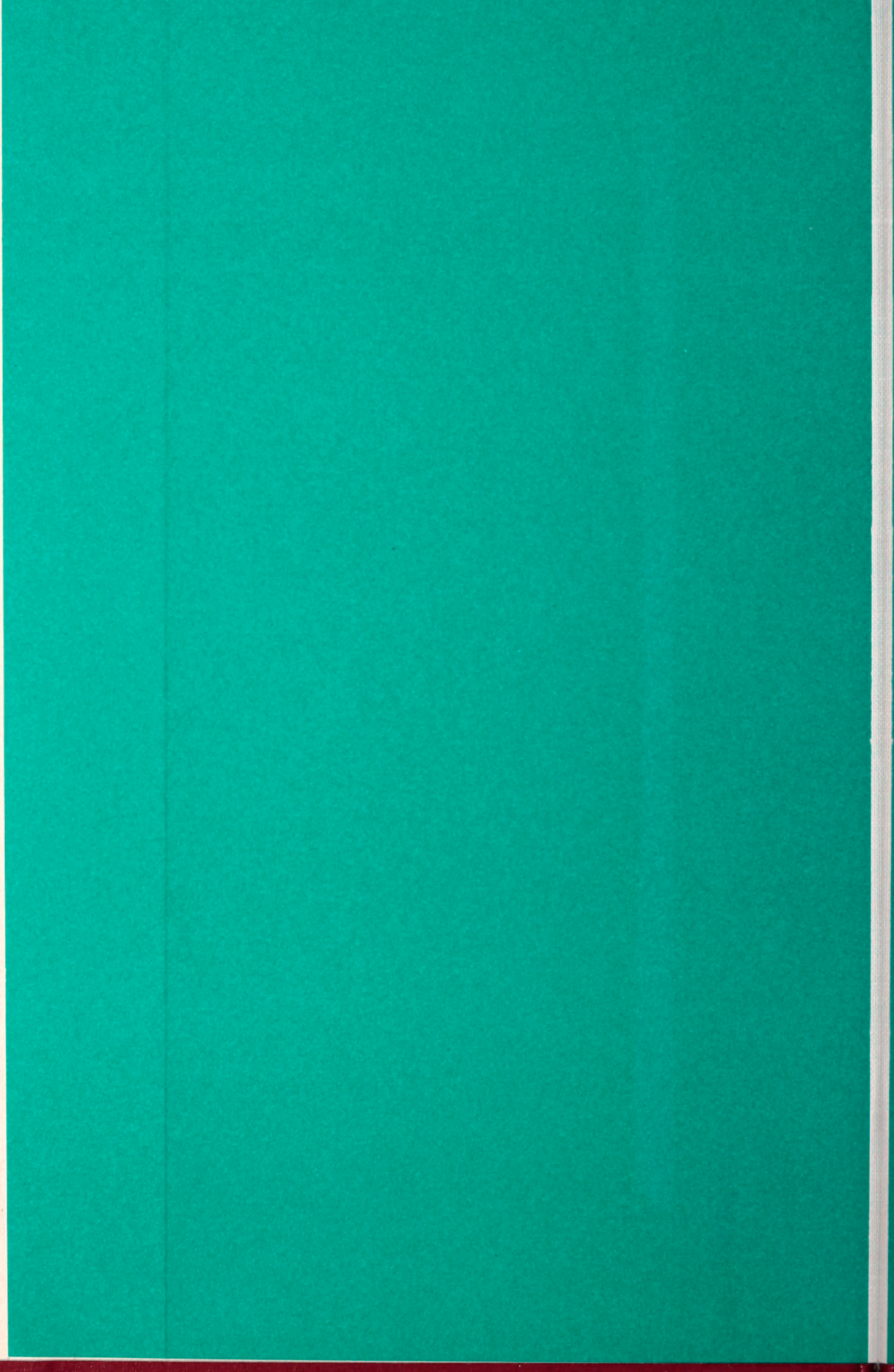
Forening for Boghaandværk

BOG GIVEN EN

1997

Stil & smag Form & funktion

Typografi, tradition og trend efter globaliseringen

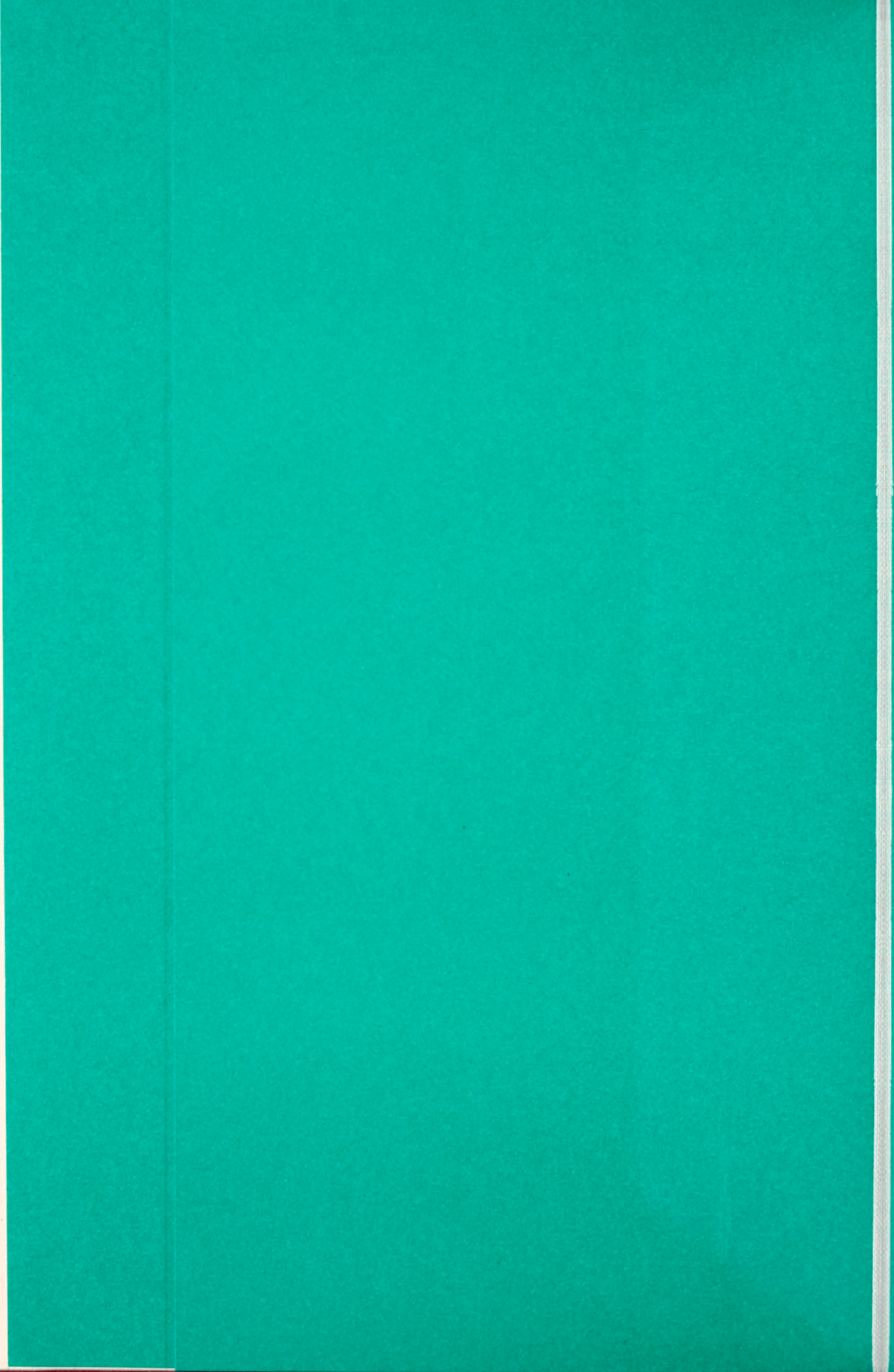
Forening for Boghaandværks formål er at skabe interesse for bogfremstilling og at hæve niveauet for bogens form. Foreningen blev stiftet i 1888 af xylograf F. Hendriksen.

Foreningen beskæftiger sig især med den industrielt fremstillede bog, og står hvert år bag udstillinger og arrangementer, bl.a. konkurrencen om 'Årets bogarbejde'. Foreningen udsender nyhedsbrevet 'Nyt for Bogvenner' samt bøger og flere skriftrækker.

Foreningens vigtigste talerør er årbogen Bogvennen.

en 1997

unktion

Bogvennen 1997

Stil & smag . Form & funktion

STIL & SMAG FORM & FUNKTION

BOGVENNEN
1997

FORENING FOR
BOGHAANDVÆRK

Typografi, tradition
og trend efter
globaliseringen

Bogvennen 1997

Stil & smag
Form & funktion
*Typografi, tradition
og trend efter
globaliseringen*

Redaktion

Søren Møller
Christensen
Carl-H.K. Zakrisson
med hjælp fra
Frode Stoustrup og
Katrine Boldsen.

**Udgivet med støtte
fra**

Bergiafonden samt
Lillian og Dan Finks
Fond

**Oversættelser
til dansk**

Henrik Holmegaard
Preben Neistgaard
Hansen
Hans Christian Fink
Søren Møller
Christensen

**Tilrettelægning
og sats**

Carl-H.K. Zakrisson,
PolyType

Skrifter

Trump Mediaeval
Franklin Gothic

Omslag

Phil Baines

Skrifter omslag

Houser og Toulon

Produktion

F. Hendriksens Eftf.

Papir

Munken Book 115 g

**Copyright © 1998
by Forening for
Boghaandværk**

Forening for
Boghaandværk
c/o Riget InfoConsult,
Thorshavnsgade 22, kl.,
2300 København S

Telefon 3295 8515
Torsdage kl. 10.00-12.30

ISBN 87-7442-0445

ISSN 006-5749

Ekspedition:

Arkitektens Forlag

Indhold

Erik Ellegaard Frederiksen
er død 9

Dan Christensen
EEF: En æressag 15

Gerard Unger
Hollandsk bogkunst
gennem ti år 25

Jost Hochuli
Svejsisk bogkunst 35

Carl-H.K. Zakrisson
Nok se, men ikke læse!
Et essay om typografiske
idealer 61

John Morgan
Form & funktion & smag
& stil 69

Quentin Newark
Rebel i traditionens tegn 75

Stuart Bailey
Emigre: Designtidsskrift,
musikforlag, tegnestue,
skriftproducent 85

Rick Poyner
Paganini unplugged:
David Carson som typografisk
popstjerne 103

Paul Stiff
Designercentreret ideologi,
atter et nyt galt spor 113

**Erik Ellegaard Frederiksens
artikler og bøger 123**

Vedlagt CD
Grafikeren Erik Ellegaard
Frederiksen i *Herreværelset*:
»Om kunsten at tegne et bog-
stav.« En redigeret optagelse
af DR Program 1 fra den
13. marts 1996

Forord

Bogvennen 1997 har to modstillede temaer: Den danske modernistiske designer Erik Ellegaard Frederiksen imod 1990ernes globale designkultur, hvis centrale værdier er selvudtryk og typografisk stil.

Erik Ellegaard Frederiksen døde i juni 1997. Enhver borger i Danmark kender Ellegaards hånd gennem hans markante og gennemarbejdede bomærker og funktionsbestemte typografi. Ellegaard var en fremragende eksponent for modernismen i Danmark, og han var hele sit aktive liv igennem fortalere for det synspunkt, at den grafiske designers vigtigste mål er at sikre tekstens optimale funktion og læselighed.

Mange medlemmer af Forening for Boghaandværk kendte Ellegaard personligt. De, der ikke kendte ham, kan høre ham i den radioudsendelse, der med venlig tilladelse fra Danmarks Radio er indlagt på en cd bag i årbogen. Da Ellegaard mødte op i radiostudiet var han – som han senere har fortalt – temmelig velforberedt, og udsendelsen blev både et portræt af Ellegaard selv, en fortælling om dansk grafisk designs historie i et halvt århundrede og en inspireret anvisning på, hvad der ifølge EEF er det væsentlige i grafisk design.

Ellegaard-temaet rummer desuden uddrag af tre nekrologer, en artikel af *Dan Christensen* om Ellegaards arbejde med Københavns byvåben og en oversigt af *Carl-H.K. Zakrisson* over Ellegaards skribentvirksomhed.

Hvad skete der, da Holland i 1980erne mistede positionen som centrum for verdens typografiske udvikling? *Gerard Unger* præsenterer en stadig levende kultur i sin artikel om hollandsk bogkunst gennem de sidste 10 år.

I Svejts flyder fire sprog og tre kulturkredse sammen. *Jost Hochuli* viser bogens status i et land, der gennem det meste af det tyvende århundrede har præget tysk, engelsk og skandinavisk formgivning.

Resten af nummeret præsenterer forskellige bud på tidens vigtigste typografiske problem: Forholdet mellem 1990ernes ekspressive typografi og den modernistiske traditions krav til tekstens læselighed og funktion.

Ny satsteknologi har sammen med den globale medieårne kulturs uafbrudte søgen efter den nyeste trend gjort stil til en central typografisk værdi. Typografien er blevet holdningsløs og teksten vandaliseres. *Carl-H.K. Zakrisson* skriver om en typografisk retning, der lægger mere vægt på at se end at læse.

Og hvad kan der så komme ud af det? *John Morgan* går i sit billedårne essay i rette med redaktionen af *Bogvennen* for at søge konfrontation og ikke samtale.

Phil Baines (der har tegnet omslaget til denne udgave af *Bogvennen*) er en typografisk designer, hvis arbejde bevæger sig ind over grænsen til kunsten, og som konstant udfordrer modernismens ortodoksi. *Quentin Newark* skriver om en af den nye typografis centrale rebeller.

Det californiske tidsskrift *Emigre* har haft afgørende indflydelse på den nye globale designkultur. *Stuart Bailey* fortæller om tidsskriftets udvikling og om ejernes tvetydige forhold til postmodernisterne.

Rick Poynors artikel »Paganini unplugged: David Carson som typografisk popstjerne« præsenterer en moderne tilrettelægger, hvis gennemslagskraft i medierne og reklameverdenen er uden side-stykke.

Paul Stiff hævder i sin debatartikel, at diskussionen om postmodernismen har bidraget til at designerne overvurderer sig selv.

Vi takker Lillian og Dan Finks Fond samt Bergiafonden for generøs støtte til udgivelsen af dette nummer af *Bogvennen*.

Redaktionen